

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 23.10.2007
KOM(2007) 637 galutinis

2007/0228 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

**dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos
darbą sąlygų**

(pateikta Komisijos)

{SEK(2007) 1382}
{SEK(2007) 1403}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1) PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Šis pasiūlymas yra ES pastangų parengti visapusišką imigracijos politiką dalis. 2004 m. lapkričio mėn. Hagos programoje buvo aiškiai pripažinta, kad „legali migracija bus ypač svarbi stiprinant žiniomis pagrįstą ekonomiką Europoje, skatinant ekonomikos plėtrą ir tuo prisidedant prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo“ ir Komisija buvo paraginta pateikti politikos planą dėl legalios migracijos, „įskaitant dėl priėmimo tvarkos, kuri padėtų greitai reaguoti į nuolat kintančius migrantų darbo jėgos darbo rinkoje poreikius“. 2006 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl įvairių veiksmų, kurių būtina imtis 2007 m., be kita ko „visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją, teisėtos migracijos srityje parengti tinkamai valdomą migracijos politiką, kuri padėtų valstybėms narėms pateikti esamus ir būsimus darbo jėgos poreikius (...); greitai turėtų būti išnagrinėti būsimi Komisijos pasiūlymai, pateikti pagal 2005 m. gruodžio mėn. teisėtos migracijos politikos planą“.

Šis pasiūlymas, kartu su pagrindų direktyvos pasiūlymu, teikiamas pagal 2005 m. gruodžio mėn. Komisijos komunikatą dėl teisėtos migracijos politikos plano (COM(2005)669), pagal kurį 2007–2009 m. numatyta priimti penkis teisės akto projektus dėl darbuotojų imigracijos. Laikantis šio požiūrio siekiama nustatyti konkrečių kategorijų migrantų (aukštos kvalifikacijos darbuotojai, sezoniniai darbuotojai, apmokamą praktiką atliekantys asmenys ir bendrovės viduje perkeliami asmenys) priėmimo sąlygas ir užtikrinti jau priimtų trečiųjų šalių darbuotojų teisinį statusą bei supaprastinti procedūras pareiškėjams.

Šiuo pasiūlymu siekiama išspręsti minėtus politinius uždavinius. Visų pirma, juo siekiama pagerinti ES gebėjimus pritraukti ir, prireikus, išlaikyti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojus ir – papildant įvairias kitas ES taikomas priemones, skirtas Lisabonos strategijos tikslams pasiekti – užtikrinti, kad teisėta imigracija padėtų sustiprinti ES ekonomikos konkurencingumą. Konkrečiai juo siekiama veiksmingai ir sparčiai reaguoti į nuolat kintančius aukštos kvalifikacijos imigrantų poreikius ir užtikrinti esamų bei būsimų įgūdžių trūkumų pusiausvyrą sukuriant vienodas sąlygas ES, kad būtų galima palengvinti ir suderinti šios kategorijos darbuotojų priėmimą, ir skatinant jų veiksmingą paskirstymą bei persikirstymą ES darbo rinkoje.

Šiuo pasiūlymu siekiama įgyvendinti šiuos tikslus nepažeidžiant besivystančių šalių gebėjimų teikti pagrindines socialines paslaugas ir daryti pažangą siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų. Todėl šiame pasiūlyme numatytos priemonės apykaitinei migracijai skatinti.

Siekdama šių tikslų, Komisija siūlo sukurti bendrą pagreitintą ir lanksčią trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos imigrantų priėmimo tvarką, taip pat nustatyti patrauklias jų bei jų šeimos narių apsigyvenimo sąlygas, įskaitant tam tikras lengvinančias sąlygas tiems, kurie pageidautų išvykti į antrąją valstybę narę dirbti aukštos kvalifikacijos darbu.

- **Bendrosios aplinkybės**

Ekonominės imigracijos atžvilgiu, dabartinė situacija ir ES darbo rinkos perspektyvos

gali būti iš esmės apibrėžtos kaip poreikių scenarijus. Kai kurios valstybės narės jau susiduria su dideliais darbo jėgos ir įgūdžių trūkumais tam tikruose ekonomikos sektoriuose, kurių neįmanoma kompensuoti pasitelkus nacionalinę darbo rinką ir kurie susiję su įvairiomis kvalifikacijomis. *Eurostato* prognozėse nurodoma, kad ES iki 2025 m. turėtų sumažėti bendras gyventojų skaičius, o iki 2011 m. – darbingo amžiaus gyventojų skaičius, nors ne visose valstybėse narėse poveikis bus toks pat. Taip pat būtina atsižvelgti į nuolat didėjantį užimtumą sektoriuose, kuriuose būtinas aukštasis išsilavinimas, palyginti su kitais ES ekonomikos sektoriais. Todėl analizė rodo, kad ES ekonomikai palaikyti vis labiau reikės aukštos kvalifikacijos darbo jėgos, nors vien tik pati imigracija problemos išspręsti negali.

Tačiau atrodo, kad aukštos kvalifikacijos darbuotojai pačios ES nelaiko patrauklia dėl labai didelės tarptautinės konkurencijos: pavyzdžiui, ES yra pagrindinė nekvalifikuotų ir vidutinės kvalifikacijos darbuotojų iš Magrebo šalių paskirties šalis (87 % tokių imigrantų), tuo tarpu 54 % aukštos kvalifikacijos imigrantų iš minėtų šalių gyvena JAV ir Kanadoje. ES mažiau patraukli palyginti su minėtomis šalimis dėl to, kad šiuo metu aukštos kvalifikacijos migrantai susiduria su 27 skirtingomis priėmimo sistemomis, neturi galimybės darbo tikslais lengvai judėti iš vienos šalies į kitą, ir kai kuriais atvejais dėl ilgų bei sudėtingų procedūrų priversti pasirinkti ne ES šalį, suteikiančias palankesnes atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas. Apibrėžti problemos mastą nėra lengva, kadangi šiuo metu tik dešimt valstybių narių turi specialią aukštos kvalifikacijos darbuotojų priėmimo tvarką ir, kadangi tokia tvarka skiriasi, duomenų palyginti neįmanoma. Kitose valstybėse narėse konkrečių statistinių duomenų nėra arba jie neišsamūs. Pateikiami tik labai apytiksliai skaičiai: pavyzdžiui, 2003 m. 15 valstybių narių priėmė apie 74 300 specialistų. Tačiau net kai yra nustatyta speciali tvarka, ji yra išimtinai nacionalinio pobūdžio ir nesuteikia galimybės taikyti lengvinančias sąlygas trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams, kuriems reikia arba kurie nori vyksti dirbti į kitą valstybę narę – todėl skaidoma ES darbo rinką ir nesudaromas galimybės veiksmingiau paskirstyti arba perskirstyti reikiamą darbo jėgą.

Nuo Europos Vadovų Tarybos susitikimo Tamperėje 1999 m. spalio mėn. Komisija siekia susitarti dėl bendrųjų ekonominės migracijos, kuri yra bet kokios imigracijos politikos kertinis akmuo, taisyklių. 2001 m. Komisija pateikė direktyvos dėl „trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo, siekiant apmokamo darbo ir savarankiškai dirbančio asmens ekonominės veiklos, sąlygų“ pasiūlymą. Nors kitos Europos institucijos pateikė teigiamą nuomonę, diskusijos Taryboje baigėsi per pirmą teksto svarstymą ir jo buvo oficialiai atsisakyta 2006 m.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso nustatomos tokio statuso suteikimo teisėtai valstybėje narėje gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams sąlygos, taip pat sąlygos, pagal kurias ilgalaikis gyventojas gali persikelti į antrąją valstybę narę. 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą nustatomos sąlygos, kuriomis galima naudotis šia teise. Šiame pasiūlyme nukrypstama nuo tokių priemonių, kadangi jame išdėstomos nuostatos dėl EB ilgalaikio gyventojų statuso įgijimo, būtų palankios aukštos kvalifikacijos darbuotojams, turintiems teisę laisvai vyksti dirbti aukštos kvalifikacijos darbo į įvairias valstybes nares, ir kadangi jame numatomos palankesnės šeimos susijungimo sąlygos, taip pat pirmumo teisė persikelti į antrąją

valstybę narę įgijus EB ilgalaikio gyventojų statusą.

Greta šio pasiūlymo, Komisija dar pateiks direktyvos dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienuodų teisių pasiūlymą. Abu pasiūlymai buvo parengti taip, kad tarpusavyje derėtų ir būtų nuoseklūs.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Priemonės trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams pritraukti ir išlaikyti laikantis jų poreikius orientuoto požiūrio yra dalis platesnės programos, nustatytos Lisabonos strategijoje ir integruotose ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gairėse, kuriose aiškiai apibrėžiamos makroekonomikos ir mikroekonomikos politikos kryptys siekiant didinti ES konkurencingumą, visų pirma pritraukiant daugiau darbuotojų, gerinant darbuotojų bei įmonių prisitaikomumą ir darbo rinkų lankstumą. Tačiau šioms priemonėms įgyvendinti reikia laiko, o dabartinių darbuotojų mokymo (ar kitų panašių veikslių) daugeliu atvejų nepakaks siekiant patenkinti gydytojų, inžinierių ir kt. poreikius ES įmonėse. Todėl aukštos kvalifikacijos imigrantai gali būti didelis privalumas.

Pasiūlymas taip pat atitinka ES plėtros politiką, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas skurdo panaikinimui ir Tūkstantmečio vystymosi tikslų pasiekimui. Šiuo atžvilgiu jame pripažįstama, kad Sąjungai nepriklausančiose šalyse jo poveikis gali būti skirtingas ir siekiama kaip įmanoma sumažinti neigiamą ir padidinti teigiamą aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos poveikį besivystančioms šalims, kurios jau susiduria su tam tikrų sričių žmogiškųjų išteklių trūkumu. Ši priemonė turi būti svarstoma atsižvelgiant į platesnę ES plėtros ir imigracijos politiką, įskaitant operatyvines priemones, finansavimą, sudarytus ar planuojamus sudaryti susitarimus.

Šis pasiūlymas dera su pagrindinėmis teisėmis, kadangi jame pripažįstamos ir garantuojamos aukštos kvalifikacijos imigrantų (ir jų šeimos narių), kaip ES darbuotojų ir gyventojų, teisės, įskaitant procedūrinę garantijas ir teisę į šeimos gyvenimą. Asmens duomenys, kuriuos valdžios institucijos turi tvarkyti įgyvendindamos šį pasiūlymą, turės būti tvarkomi remiantis Direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis.

2) KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiriamieji sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Viešos konsultacijos buvo atliktos rengiant Žaliąją knygą dėl ES pozicijos ekonominės migracijos valdymo klausimu. Visus susijusius atsiliepimus galima rasti http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/economic_migration/news_contributions_economic_migration_en.htm). 2005 m. birželio 14 d. įvyko viešas svarstymas.

Konsultacijos buvo tęsiamos organizuojant seminarus ir mokomuosius renginius. Su

valstybėmis narėmis konsultuotasi Komisijos Imigracijos ir prieglobsčio komitete. Atliekant išorės tyrimą, užsakyta poveikio vertinimui paremti, buvo toliau konsultuojamasi su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis naudojant klausimynus ir rengiant apklausas.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Pasiūlymų analizė parodė, kad pritariama bendrai ES ekonominės imigracijos politikai, nors esama svarbių skirtumų tarp požiūrio, kurio turėtų būti laikomasi, ir galutinio rezultato, kurio tikimasi. Atsirado keletas aiškių elementų: bendrų ES taisyklių, reglamentuojančių visas imigracijos darbo tikslais sritis arba bent kai kurių pagrindinių ekonominių imigrantų kategorijų (aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir sezoninių darbuotojų) priėmimo sąlygas. Šios dvi kategorijos buvo laikomos esminėmis ES konkurencingumui. Kitas aiškus raginimas buvo pasiūlyti paprastus, nebiurokratinis ir lanksčius sprendimus. Kadangi daugelis valstybių narių nepritarė horizontaliajam metodui, Komisija manė, kad realesnis sektorinis metodas, kuris geriau patenkintų lankstumo poreikius.

Komisija atsižvelgė į pastabas, pateiktas dėl teisėtos migracijos politikos plano ir gautas atliekant poveikio vertinimo tyrimą.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Buvo apsvarstytos šios galimybės:

A galimybė – *status quo*. Imigracijos politika aukštos kvalifikacijos darbuotojų priėmimo srityje valstybėse narėse labai skiriasi. Tokių darbuotojų vis labiau reikia siekiant užpildyti dabartinius ir būsimus trūkumus darbo rinkoje, tačiau ES iš esmės nesugeba jų pritraukti. Nesiėmus bendrų veiksmų šioje srityje, situacija iš esmės pasikeisti negali.

B galimybė – nustatyti pagrindinę bendrą aukštos kvalifikacijos darbuotojų priėmimo politiką. Būtų pasiūlytos minimalios atvykimo sąlygos, o valstybės narės galėtų visiškai savarankiškai apibrėžti svarbiausius savo nacionalinės teisės elementus. Apsigyvenimo ir darbo sąlygos nebūtų reglamentuojamos. Šios galimybės poveikis siekiant pritraukti tokius darbuotojus arba pagerinti ES darbo rinkos veiksmingumą būtų ribotas: būtų gana menka bendra įtaka makroekonominėi aplinkai.

C galimybė – supaprastinti priėmimo sistemą nustatant ES taškų sistemą ir pagreitintą priėmimo tvarką ir taip suteikti galimybę šeimoms iš karto susijungti, ir sukurti kvalifikacijų atitikimo duomenų bazę. Ši galimybė galėtų gerokai paskatinti ir palengvinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų migraciją į ES. Tačiau jei taškai nebūtų nustatyti ES lygiu (tai šiuo metu prieštarautų subsidarumo principui), imigrantams ir toliau būtų taikomos labai skirtingos priėmimo sąlygos.

D galimybė – nustatyti bendrus kriterijus ir pagreitintą atvykimo tvarką, susijusią su palankiomis apsigyvenimo sąlygomis (teisės dirbti ir gyventi, neatidėliotinas šeimos

susijungimas, greitesnis EB ilgalaikio gyventojų statuso įgijimas ir t. t.). Veiksminga trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų integracija į darbo rinką ir visuomenę labiausiai padėtų stiprinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą. Be to, ji iš tiesų pagerintų ES gebėjimus spręsti dabartines ir būsimas problemas. Tačiau tokios politikos poveikis būtų jaučiamas tik atskirose valstybėse narėse.

E1 galimybė – skatinti judumą Sąjungoje koordinuojant nacionalinius prioritetų sąrašus ir sukūriant ES mėlynąją kortelę bei mėlynosios kortelės turėtojų duomenų bazę. Judumas ES viduje būtų stipri paskata trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams atvykti į ES darbo rinką ir galėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį mažinant darbo jėgos tam tikruose regionuose arba sektoriuose trūkumus. Papildomos priemonės galėtų padėti derinti darbo pasiūlą su paklausa (ES mėlynųjų kortelių duomenų bazė). Ši politinė galimybė galėtų turėti akivaizdų teigiamą poveikį darbo rinkos veiksmingumui ir ES makroekonominiai aplinkai.

E2 galimybė – išplėsti Direktyvos 2003/109/EB nuostatų dėl judumo ES viduje taikymą aukštos kvalifikacijos darbuotojams. Ši galimybė taip pat apima C galimybėje numatytą taškų sistemą. Tačiau remiantis šia galimybe, judumas ES viduje būtų labiau ribotas nei E1 galimybės atveju. Todėl šios politinės galimybės svarba ir veiksmingumas galėtų būti menkesni.

F galimybė – komunikacija, koordinavimas ir bendradarbiavimas. Numatomi veiksmai galėtų tam tikru mastu padėti sukurti bendrą pagrindą, kuris padėtų lengviau pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojus ir juos veiksmingai paskirstyti ES darbo rinkoje. Tačiau jų veiksmingumas būtų ribotas.

Komisija atliko darbo programoje numatytą poveikio vertinimą, ataskaitą galima rasti [įterpti nuorodą].

3) TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Pasiūlymu nustatoma pagreitinta trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų priėmimo tvarka, grindžiama bendromis apibrėžtimis ir kriterijais: darbo sutartis, profesinės kvalifikacijos ir didesnis nei nacionaliniu lygiu nustatytas atlyginimas. Numatyta speciali jauniems specialistams taikoma sistema. Priimtiems į šalį darbuotojams bus išduodamas leidimas apsigyventi, suteikiantis teisę dirbti („ES mėlynoji kortelė“): toks leidimas jiems ir jų šeimos nariams suteiks įvairių teisių, įskaitant palankesnes šeimos susijungimo sąlygas. Galimybė patekti į gyvenamosios vietos valstybės narės darbo rinką bus apribota pirmuosius dvejus metus.

Šiame pasiūlyme taip pat numatyta galimybė ES mėlynosios kortelės turėtojui išvykti dirbti į antrąją valstybę narę laikantis tam tikrų sąlygų ir dvejus metus teisėtai pragyvenus pirmojoje valstybėje narėje. Siekiant palengvinti judumą ES viduje, numatytos Tarybos direktyvos 2003/109/EB išimtys, visų pirma galimybė susumuoti gyvenimo įvairiose valstybėse narėse laiką siekiant gauti EB ilgalaikio gyventojų statusą. Suteikus tokį statusą, būtų pradėtos taikyti Direktyvos 2003/109/EB nuostatos dėl judumo, tačiau valstybės narės tokiems specialistams turėtų teikti pirmumą kitų trečiųjų šalių darbuotojų, kurie kreipiasi dėl priėmimo, atžvilgiu.

- **Teisinis pagrindas**

Šis pasiūlymas susijęs su trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygomis ir reikiamų leidimų išdavimo tvarkos standartais. Jame taip pat nustatytos sąlygos, pagal kurias trečiosios šalies pilietis gali apsigyventi antroje valstybėje narėje. Todėl tinkamas teisinis pagrindas yra EB sutarties 63 straipsnio 3 dalies a punktas ir 4 dalis.

- **Subsidiarumo principas**

Subsidiarumo principas taikomas tik tuomet, jeigu pasiūlymas nepriklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės negali tinkamai pasiekti pasiūlymo tikslų dėl toliau nurodytos (-u) priežasties (-čių).

Jeigu valstybės narės veiks savarankiškai, jos gali nesugebėti kovoti su tarptautine konkurencija dėl trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų.

Tokiems darbuotojams bus taikomos skirtingos atvykimo ir apsigyvenimo sąlygos; kiekviena nacionalinė sistema bus uždara ir konkuruos su kitomis. Tai galėtų iškreipti imigrantų pasirinkimą ir, visų pirma, apsunkinti reikalingos darbo jėgos persikirstymą kintant darbo rinkos poreikiams – kiltų aukštos kvalifikacijos darbuotojų, jau esančių ES, praradimo pavojus.

Bendrijos veiksmai leis geriau pasiekti pasiūlymo tikslus dėl toliau nurodytos (-u) priežasties (-čių).

Pagrindinis ES privalumas palyginti su jos varžovėmis yra galimybė patekti į 27 darbo rinkas ir taip tobulėti profesiniu atžvilgiu tuo pačiu patenkinant konkrečius ES įmonių poreikius. Tačiau jį užtikrinti galima tik Bendrijos veiksmais (kurių taip pat reikia siekiant nukrypti nuo EB *acquis* ir sukurti lengvesnes sąlygas EB ilgalaikio gyventojų statusui įgyti), o įgyvendinti – tik nustačius bendrą tokių darbuotojų priėmimo sistemą.

Bendrais veiksmais bus užtikrinta, kad tokie darbuotojai:

- 1) priimami pagal bendras taisykles;
- 2) naudojami tokiais pačiais teisėmis visoje ES;
- 3) turės galimybę judėti iš vienos valstybės narės į kitą, kad galėtų prisitaikyti ir greitai reaguoti į nuolat kintančius aukštos kvalifikacijos migrantų poreikius;
- 4) visiškai integruojami į ES.

Pasiūlyme valstybėms narėms paliekama pakankamai laisvės pritaikyti sistemą prie savo nacionalinės darbo rinkos poreikių ir juo nepažeidžiama valstybių narių kompetencija nustatyti ekonominių imigrantų, atvykstančių į ES ieškoti darbo, skaičių.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Pasirinkta priemonė yra direktyva, o tai suteikia valstybėms narėms didelį lankstumą ją įgyvendinant. Remiantis EB sutarties 63 straipsnio priešpaskutine pastraipa, nustatytos priemonės neužkerta kelio jokiai valstybei narei atitinkamose srityse išlaikyti arba nustatyti nacionalinių nuostatų, suderinamų su Sutartimi ir tarptautiniais susitarimais.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma priemonė – direktyva.

Kitos priemonės būtų netinkamos dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Tokiam veiksmui direktyva yra tinkama priemonė, kadangi ji nustato privalomus minimalius standartus, tačiau palieka valstybėms narėms tam tikrą laisvę spręsti dėl darbo rinkos poreikių bei teisinės sistemos.

4) POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Bendrijos biudžetui.

5) PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Persvarstymo, keitimo, laikino galiojimo išlyga**

Pasiūlyme yra numatyta persvarstymo išlyga.

- **Koreliacijos lentelė**

Valstybės narės privalo pateikti Komisijai nacionalinių nuostatų, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos koreliacijos lentelę.

- **Išsamus pasiūlymo paaiškinimas**

1 straipsnis

Pasiūlymu siekiama dviejų tikslų. Pirmasis yra nustatyti specialią trečiųjų šalių piliečių, prašančių teisės apsigyventi ES ir dirbti aukštos kvalifikacijos darbą ilgiau nei tris mėnesius, atvykimo ir apsigyvenimo tvarką. Antrasis tikslas yra taikant EB sutarties 63 straipsnio 4 dalį nustatyti sąlygas, pagal kurias trečiųjų šalių piliečiai, pagal šį pasiūlymą teisėtai gyvenantys vienoje valstybėje narėje, gali apsigyventi su savo šeimos nariais kitose valstybėse narėse.

2 straipsnis

Pasiūlyme minima aukštos kvalifikacijos darbo sąvoka. Ši apibrėžtis grindžiama dviem elementais: pirmasis yra reikalavimas vykdyti ekonominę veiklą samdomo darbo pagrindais, todėl neįtraukiami trečiųjų šalių piliečiai, norintys dirbti savarankiškai. Antrasis apima būtinus aukštesnės profesinės kvalifikacijos reikalavimus. Atsižvelgiant į tai ir siekiant įtraukti specialistus, kuriems nebūtina turėti aukštojo mokslo diplomą,

kad galėtų vykdyti veiklą (patirties turintys vadybininkai, kai kurie informacinių technologijų specialistai, t. t.), pasiūlyme leidžiama atsižvelgti ne į aukštojo mokslo diplomą, bet į atitinkamos srities bent trejų metų profesinę patirtį.

3 ir 4 straipsniai

Pasiūlymas netaikomas ES piliečiams ir jų šeimos nariams, įskaitant tuos, kurių teisę dirbti konkrečioje valstybėje narėje riboja pereinamojo laikotarpio priemonės. Jis taip pat netaikomas trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra EB ilgalaikiai gyventojai arba pabėgėliai, laikinai gyvena valstybėje narėje vadovaujantis EB teisės aktais arba tarptautiniuose susitarimuose nustatytais išpareigojimais, ir kitoms nustatytoms kategorijoms.

Pasiūlyme valstybėms narėms neleidžiama nustatyti palankesnių sąlygų atvykstant į Bendrijos teritoriją pirmą kartą, kad nebūtų susiaurinta direktyvos taikymo sritis. Kadangi apsigyvenimo sąlygos (įskaitant šeimos susijungimo sąlygas) turi įtakos atitinkamų trečiųjų šalių piliečių situacijai tik kiek tai susiję su gyvenamosios vietos valstybe nare, valstybės narės turi teisę nustatyti palankesnes sąlygas.

5 straipsnis

Šiame straipsnyje išdėstytos šiam pasiūlymui būdingos sąlygos, kurias turi atitikti pareiškėjas:

1) Kadangi priėmimas priklauso nuo paklausos, privaloma pateikti darbo sutartį arba įpareigojantį pasiūlymą dėl darbo.

2) Darbo sutartyje nurodytas atlyginimas turi būti bent lygus tam tikrai nacionaliniu lygiu nustatyta ribai. Valstybės narės turi teisę nustatyti tokią ribą, kurios dydis būtų suderinamas su jų darbo rinka ir imigracijos politika. Tačiau paaiškėjo, kad būtina nustatyti santykinę minimalią ribą, visų pirma susijusią su nacionalinėje teisėje nustatytu minimaliu atlyginimo dydžiu, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės nepanaikintų šio kriterijaus esmės nustatydamos ribą, kuri būtų per žema, kad atitinkamos valstybės arba ES aukštos kvalifikacijos darbuotojas sutiktų užimti pareigybę, nors ji ir atitiktų jo kvalifikaciją. Be to, šiame pasiūlyme numatoma sustiprinta judumo ES viduje forma trečiosios šalies aukštos kvalifikacijos darbuotojui įgijus EB ilgalaikio gyventojų statusą: nustatant santykinę bendrą minimalų lygį siekiama užtikrinti, kad vienos valstybės narės sprendimai dėl priėmimo vidutinės trukmės laikotarpiu neturės neigiamo poveikio kitoms. Tai taip pat turėtų užtikrinti, kad pareiškėjas, nesinaudodamas atitinkamos valstybės narės socialinės paramos sistema, turi lėšų išlaikyti save ir, prireikus, padengti grįžimo išlaidas.

3) Nereglamentuojamų profesijų atveju pareiškėjas turi įrodyti, kad turi reikiamą aukštojo mokslo diplomą arba atitinkamos srities bent trejų metų profesinę patirtį, kuri gali būti prilyginta aukštojo mokslo diplomui. Valstybės narės nereikalauja įrodyti, kad tenkinami iš karto abu reikalavimai. Reglamentuojamų profesijų atveju pareiškėjas turi patenkinti nacionalinės arba Bendrijos teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

6 straipsnis

Ši išimtis taikoma jauniems specialistams iki 30 metų, kurie greičiausiai neturi

pakankamai profesinės patirties, kad galėtų reikalauti didesnio atlyginimo. Tokiu atveju papildoma privaloma sąlyga yra baigtos aukštojo mokslo studijos toje srityje, kuri susijusi su darbo sutartyje numatyta vykdytina veikla. Siūloma dar labiau sušvelninti atlyginimo kriterijų ES studijavusiems jauniems specialistams.

7, 9 ir 10 straipsniai

Pasiūlymu nenustatoma teisė būti priimtam. Šiose nuostatose nurodytos privalomos ir galimos atsisakymo (taip pat panaikinimo ir neatnaujinimo) priežastys, visų pirma neatitikimas kriterijams, kvotų buvimas ir valstybių narių galimybė atlikti darbo rinkos tyrimą. Minėta galimybė grindžiama visų pirma 1994 m. birželio 20 d. Tarybos rezoliucija dėl trečiųjų šalių piliečių priėmimo į valstybių narių teritoriją darbo tikslu apribojimų. Bendrijos pirmumo principas, kaip nurodyta atitinkamose 2003 ir 2005 m. Stojimo aktų nuostatose, yra pirminės teisės dalis, todėl pereinamojo laikotarpio nuostatas dar taikančios valstybės narės, kol jos tai daro, turėtų automatiškai taikyti direktyvą laikydamosi Stojimo aktų nuostatų.

8, 11 ir 12 straipsniai

Pareiškėjai (bet ne jų šeimos nariai), kurių atžvilgiu atitinkama valstybė narė priėmė teigiamą sprendimą, gauna leidimą apsigyventi – ES mėlynąją kortelę, kurioje nurodomos sąlygos, pagal kurias jiems suteikiama teisė dirbti. Numatyta pagreitinta (30 dienų) procedūra, taip pat teisė teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams prašyti taikyti tokią sistemą ir teigiamo sprendimo atveju pasikeisti teisinį statusą.

13, 14 ir 15 straipsniai

Pasiūlyme aukštos kvalifikacijos darbuotojai laikomi ES ekonomikos potencialu, tačiau pripažįstama, kad jų teisės turėtų priklausyti nuo jų buvimo trukmės.

Siekiant laipsniškai integruoti aukštos kvalifikacijos darbuotojus į darbo rinką būtina, kad atitinkamos valstybės narės valdžios institucijos patvirtintų kiekvieną ES mėlynosios kortelės turėtojo profesinės padėties pasikeitimą per pirmuosius dvejus teisėto buvimo šalyje metus, kaip ir pirmojo atvykimo į šalį atveju. Praėjus šiam laikotarpiui, atitinkamam asmeniui nebereikėtų įrodyti, kad jis atitinka atlyginimo ir kvalifikacijos reikalavimus aukštos kvalifikacijos darbo vietai užimti; tai būtų palikta spręsti darbdaviui ir įvertinti rinkai. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo, nustatytas pranešimo reikalavimas.

Leistinas trijų mėnesių trukmės nedarbo laikotarpis: sąlygos, pagal kurias gali būti patvirtinti nauji darbo santykiai, priklauso nuo buvimo trukmės, kaip nurodyta pirmiau. Šios nuostatos taikomos nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos valstybės narės (pirmoji ar antroji), kol įgyjamas EB ilgalaikio gyventojų statusas.

15 straipsnyje išvardytos sritys, kuriose turi būti pripažįstamos vienodos sąlygos siekiant nustatyti kiek įmanoma palankiausias sąlygas. Apribojimai taikomi tik stipendijoms, būsto įsigijimo ir socialinės paramos gavimo tvarkai: tai nėra teisės, į kurias darbuotojas galėtų pretenduoti remdamasis mokamais mokesčiais. Be to, tikėtina, kad tokie darbuotojai gauna gana didelį atlyginimą ir todėl tikriausiai negalėtų pasinaudoti šiomis teisėmis pagal nacionalines taisykles.

16 straipsnis

Šiame straipsnyje pateiktos tos Direktyvos 2003/86/EB išimtys, kurios laikomos būtinomis siekiant sukurti patrauklią sistemą trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams, ir vadovujamasi kitokia logika nei direktyvoje dėl šeimos susijungimo, kuri yra priemonė trečiųjų šalių piliečių, kurie galėtų pagrįstai tapti nuolatiniais gyventojais, integracijai skatinti. Greta valstybėse narėse ir kitose šalyse jau esančių panašių sistemų, jame numatyta galimybė šeimoms susijungti nedelsiant ir tais atvejais, kai šalyje gyvenama laikinai, taip pat galimybė į darbo rinką patekti ir sutuoktiniams. Šiuo tikslu jame taip pat numatyta, kad galimos nacionalinės integracijos priemonės turėtų būti taikomos tik tuomet, kai šeimos nariai yra atvykę į ES teritoriją.

17 straipsnis

Šiuo pasiūlymu siekiama skatinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų geografinį judumą. Todėl taikant Direktyvos 2003/109/EB išimtis siekiama nesudaryti nepalankių sąlygų judiems darbuotojams ir leisti jiems susumuoti gyvenimo dviejose (arba daugiausiai trijose) valstybėse narėse laiką siekiant įvykdyti pagrindinę sąlygą EB ilgalaikio gyventojų statusui gauti. Išimtis, susijusioms su buvimu už ES teritorijos ribų laikotarpiais, turėtų būti taikomos griežtos sąlygos, kad būtų galima sustiprinti apykaitinės migracijos politiką ir sumažinti galimo „protų nutekėjimo“ poveikį.

18, 19, 20 ir 21 straipsniai

19 straipsnyje nurodytos judumo ES viduje sąlygos kol neįgytas EB ilgalaikio gyventojų statusas, laikantis Direktyvos 2003/109/EB nuostatų, tačiau valstybėms narėms suteikiama teisė taikyti tas pačias sąlygas kaip ir pirmojo atvykimo į šalį atveju. 20 straipsnis susijęs su judumu ES viduje įgijus tokį statusą: atsižvelgiant į šios darbuotojų kategorijos ypatumus ir jų ribotą skaičių absoliučia išraiška, direktyva taikoma be apribojimų visiems asmenims, kuriuos valstybės narės gali išlaikyti, atsižvelgdamos į kitus EB ilgalaikius gyventojus. Jame taip pat numatyta, kad valstybės narės teikia pirmenybę aukštos kvalifikacijos EB ilgalaikiams gyventojams, o ne trečiųjų šalių darbuotojams, kurie kreipiasi dėl priėmimo tais pačiais tikslais.

18 straipsniu sukuriamas naujas leidimas apsigyventi, kad būtų galima nustatyti specialų jų turėtojų statusą.

Nustatyta naudotimosi teise į šeimos susijungimą antrojoje valstybėje narėje, kol globėjas dar neįgijo EB ilgalaikio gyventojų statuso, tvarka atitinka Direktyvos 2003/109/EB 16 straipsnį.

VI skyrius

Vienintelė šiam pasiūlymui būdinga nuostata yra susijusi su valstybių narių pareiga dalytis – naudojantis Tarybos sprendimu 2006/688/EB sukurtu tinklu – informacija apie galimas kvotas ir metiniais statistiniais duomenimis apie jo įgyvendinimą. Šie duomenys taip pat padės stebėti įdarbinimo procesą besivystančiose šalyse, kuriose trūksta kvalifikuotos darbo jėgos.

(Aiškinamasis memorandumas patvirtintas – 22 451 ženklų – neatitinka DGT standartų.)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 3 dalies a punktą ir 4 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę²,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę⁴,

kadangi:

- (1) Siekiant palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatomos priemonės, kurias reikia priimti prieglobsčio, imigracijos ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsaugos srityse.
- (2) Sutartyje numatyta, kad Taryba priima imigracijos politikos priemones, susijusias su atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų bei ilgalaikių vizų ir leidimų gyventi išdavimo valstybėse narėse tvarka, ir priemones, nustatančias teises bei sąlygas, pagal kurias trečiųjų šalių piliečiai, teisėtai gyvenantys vienoje valstybėje narėje, gali apsigyventi kitose valstybėse narėse.
- (3) Lisabonos Europos Vadovų Taryba 2000 m. kovo mėn. nubrėžė tikslą Bendrijai iki 2010 m. tapti konkurencingiausia ir dinamiškiausia žiniomis grindžiama ekonomika pasaulyje.
- (4) 2004 m. lapkričio 4–5 d. Europos Vadovų Tarybos priimtoje Hagos programoje buvo pripažinta, kad teisėta migracija bus ypač svarbi stiprinant žiniomis pagrįstą ekonomiką Europoje, skatinant ekonomikos plėtrą ir tuo prisidedant prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo, o Komisija buvo paraginta pateikti politikos planą dėl

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴ OL C [...], [...], p. [...].

teisėtos migracijos, įskaitant dėl priėmimo tvarkos, kuri padėtų greitai reaguoti į nuolat kintančius migrantų darbo jėgos darbo rinkoje poreikius.

- (5) 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl įvairių veiksmų, kurių būtina imtis 2007 m., visų pirma visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją parengti tinkamai valdomą imigracijos politiką, kuri padėtų valstybėms narėms patenkinti esamus ir būsimus darbo jėgos poreikius.
- (6) Siekiant Lisabonos proceso tikslų taip pat svarbu skatinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kurie yra ES, visų pirma 2004 ir 2007 m. į ES įstojusią valstybių narių, piliečiai, judumą Sąjungoje. Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės privalo laikytis Bendrijos pirmumo principo, kaip visų pirma nurodyta atitinkamose 2003 m. balandžio 16 d. ir 2005 m. balandžio 25 d. Stojimo aktų nuostatose.
- (7) Ši direktyva turėtų padėti pasiekti šių tikslų ir išspręsti darbo jėgos trūkumus skatinant trečiųjų šalių darbuotojų priėmimą ir judumą ilgesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą, kad Bendrija taptų patrauklesnė tokiems darbuotojams iš viso pasaulio ir būtų sustiprintas jos konkurencingumas bei ekonomikos augimas. Šiems tikslams pasiekti būtina palengvinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir jų šeimos narių priėmimą nustatant pagreitintą priėmimo tvarką ir daugelyje sričių jiems suteikiant vienodas socialines bei ekonomines teises kaip ir priimančiosios valstybės narės piliečiams. Kalbant apie tokias teises, ši direktyva grindžiama atitinkamomis Direktyvos [„dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienodų teisių“]⁵ nuostatomis.
- (8) Palankios sąlygos šeimos susijungimui ir sutuoktinių galimybei gauti darbą turėtų būti svarbiausias bet kokios sistemos, kuria siekiama pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojus, elementas. Norint pasiekti šį tikslą, reikėtų numatyti konkrečias 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyvos 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą⁶ išimtis.
- (9) Šia direktyva neturėtų būti pažeidžiama valstybių narių kompetencija nustatyti priimamų trečiųjų šalių piliečių, atvykstančių į jų teritoriją iš trečiųjų šalių ieškoti darbo, skaičių. Šis skaičius turėtų taip pat apimti trečiųjų šalių piliečius, kurie nori likti valstybės narės teritorijoje ir vykdyti ekonominę veiklą samdomo darbo pagrindais ir kurie yra teisėti tos valstybės narės gyventojai pagal kitokias sistemas, pavyzdžiui, ką tik studijas baigę studentai arba tyrėjai, priimti pagal 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/114/EB dėl trečiosios šalies piliečių įleidimo studijų, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais sąlygų⁷, ir 2005 m. spalio 12 d. Tarybos direktyvą 2005/71/EB dėl konkrečios įleidimo trečiųjų šalių piliečiams atvykti mokslinių tyrimų tikslais tvarkos⁸, ir kuriems pagal Bendrijos arba nacionalinės teisės aktus nesuteikiama bendra galimybė patekti į valstybės narės darbo rinką.

⁵ OL L...

⁶ OL L 251, 2003 10 3, p. 12.

⁷ OL L 375, 2004 12 23, p. 12.

⁸ OL L 289, 2005 11 3, p. 15.

- (10) Šioje direktyvoje turėtų būti numatyta lanksti nuo paklausos priklausanti atvykimo sistema, pagrįsta objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, minimalia atlyginimo riba, kuri būtų panaši į valstybėse narėse nustatytą atlyginimo dydį, ir profesinėmis kvalifikacijomis. Būtina apibrėžti bendrą mažiausią atlyginimo valstybėse narėse dydžio vardiklį, siekiant bent minimaliai užtikrinti priėmimo sąlygų visoje ES suderinimą. Valstybės narės turėtų nustatyti nacionalinę ribą atsižvelgdamos į situaciją savo atitinkamose darbo rinkose ir savo bendrąją imigracijos politiką.
- (11) Pagrindinės sistemos išimtys dėl atlyginimo dydžio turėtų būti nustatytos aukštos kvalifikacijos pareiškėjams iki 30 metų, kurie dėl savo sąlyginai nedidelės profesinės patirties ir padėties darbo rinkoje gali nesugebėti išpildyti pagrindinėje schemoje nustatytų reikalavimų dėl atlyginimo, arba tiems, kurie aukštojo mokslo diplomą gavo Europos Sąjungoje.
- (12) Valstybei narei nusprendus priimti šiuos bendruosius kriterijus atitinkantį trečiosios šalies pilietį, toks asmuo turėtų gauti specialų leidimą apsigyventi, kuris turėtų būti vadinamas ES mėlynąja kortele ir turėtų užtikrinti laipsnišką galimybę patekti į darbo rinką, ir naudotis jam bei jo šeimos nariams suteiktomis teisėmis, susijusiomis su apsigyvenimu ir judumu.
- (13) ES mėlynosios kortelės forma turėtų atitikti Reglamento (EB) Nr. 1030/2002, nustatančio vienodą leidimų apsigyventi trečiųjų šalių piliečiams formą⁹, nuostatas, suteikiančias valstybėms narėms galimybę nurodyti informaciją ypač dėl to, kokiomis sąlygomis asmeniui leidžiama dirbti. Direktyvos [„dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienodų teisių“] horizontaliosios nuostatos turėtų būti taikomos *mutatis mutandis*.
- (14) Trečiųjų šalių piliečiams, turintiems galiojantį kelionės dokumentą ir ES mėlynąją kortelę, išduotą valstybės narės, kuri taiko visą Šengeno *acquis*, turėtų būti suteikta teisė atvykti į valstybių narių, taikančių visą Šengeno *acquis*, teritoriją ir joje laisvai judėti ne ilgiau kaip tris mėnesius pagal 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 562/2006, nustatantį taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas)¹⁰, ir Šengeno *acquis* 21 straipsnį – Konvenciją dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo, sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo (Šengeno susitarimo įgyvendinimo konvencija)¹¹.
- (15) Trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų darbo bei geografinis judumas turėtų būti pripažįstamas kaip pagrindinis būdas gerinti darbo rinkos veiksmingumą, užkirsti kelią darbo jėgos trūkumui ir kompensuoti regioninius skirtumus. Siekiant laikytis Bendrijos pirmumo principo ir išvengti galimo piktnaudžiavimo sistema, trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų darbo bei geografinis judumas turėtų būti ribojamas pirmaisiais dvejais teisėto gyvenimo valstybėje narėje metais.

⁹ OL L 157, 2002 6 15, p. 1.

¹⁰ OL L 105, 2006 4 13, p. 1.

¹¹ OL L 239, 2000 9 22, p. 19.

- (16) Geografinis judumas ES viduje turėtų būti kontroliuojamas ir siejamas su paklausa pirmuoju trečiosios šalies darbuotojo teisėto buvimo laikotarpiu. Darbuotojui įgijus EB ilgalaikio gyventojų statusą, valstybės narės tokiam asmeniui turėtų teikti pirmenybę, kai jis naudojasi teise judėti ES viduje. Reikėtų įtraukti 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso¹² išimtis, kad nebūtų sudarytos nepalankios sąlygos geografinio judumo teise besinaudojantiems trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams, kurie dar neįgijo EB ilgalaikio gyventojų statuso, ir būtų skatinama geografinė bei apykaitinė migracija.
- (17) Reikėtų skatinti ir stiprinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų judumą tarp Bendrijos ir jų kilmės šalies. Reikėtų numatyti 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso išimtis siekiant pailginti buvimo už Bendrijos teritorijos laikotarpį, į kurį neatsižvelgiama apskaičiuojant teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo šalyje laiką, būtiną norint gauti EB ilgalaikio gyventojų statusą. Taip pat reikėtų numatyti ilgesnius buvimo už šalies teritorijos laikotarpius, nei nustatyti Tarybos direktyvoje 2003/109/EB, trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams įgijus EB ilgalaikio gyventojų statusą. Visų pirma, siekdamas skatinti trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojų, kilusių iš besivystančių šalių, apykaitinę migraciją, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybes, numatytas Tarybos direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje ir 9 straipsnio 2 dalyje, kad būtų galima nustatyti ilgesnius buvimo už šalies teritorijos laikotarpius, nei nustatyti šioje direktyvoje. Kad atitiktų visų pirma pagrindinius plėtros tikslus, tokios išimtys turėtų būti taikomos tik tuomet, kai galima įrodyti, kad atitinkamas asmuo grįžo į savo kilmės šalį dirbti, studijuoti arba vykdyti savanoriškąją veiklą.
- (18) Trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbuotojams turėtų būti taikomos vienodos sąlygos socialinės apsaugos srityje. Socialinės apsaugos sritys apibrėžtos 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje¹³. 2003 m. gegužės 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 859/2003¹⁴, išplečiantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar netaikomos dėl jų pilietybės, išplečia Reglamento (EEB) Nr. 1408/1971 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems Europos Sąjungoje ir kurių padėtis susijusi su keliomis valstybėmis. Šio pasiūlymo nuostatos dėl vienodų sąlygų socialinės apsaugos srityje taip pat tiesiogiai taikomos asmenims, atvykstantiems į valstybę narę tiesiai iš trečiosios šalies. Tačiau ši direktyva neturėtų suteikti daugiau teisių nei numatyta galiojančiuose Bendrijos teisės aktuose socialinės apsaugos srityje trečiųjų šalių piliečiams, kurių padėtis susijusi su keliomis valstybėmis narėmis.
- (19) Trečiosios šalies piliečio kitoje valstybėje narėje įgyta profesinė kvalifikacija turėtų būti pripažinta tomis pačiomis sąlygomis, kokios taikomos ir Sąjungos piliečiams, ir

¹² OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

¹³ OL L 149, 1971 7 15, p. 2. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 631/2004 (OL L 100, 2004 4 6, p. 1).

¹⁴ OL L 124, 2003 5 20, p. 1.

turėtų būti atsižvelgta į jo kvalifikaciją, įgytą trečiojoje šalyje, laikantis 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo¹⁵ nuostatų.

- (20) Įgyvendindamos šią direktyvą, valstybės narės turėtų susilaikyti nuo aktyvios įdarbinimo politikos besivystančiose šalyse tuose sektoriuose, kuriuose trūksta žmogiškųjų išteklių. Reikėtų plėtoti etiško įdarbinimo politiką ir principus, taikytinus viešojo ir privačiojo sektorių darbdaviams, visų pirma sveikatos apsaugos srityje, kaip nurodyta 2007 m. gegužės 14 d. Tarybos ir valstybių narių išvadose dėl Europos veiklos programos kritinio sveikatos sistemos darbuotojų trūkumo besivystančiose šalyse problemai spręsti (2007–2013 m.). Jūs reikėtų stiprinti sukuriant mechanizmus, gaires ir kitas priemones apykaitinei bei laikinai migracijai palengvinti, taip pat kitas priemones, kurios kuo labiau sumažintų neigiamą ir padidintų teigiamą aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos poveikį besivystančioms šalims. Bet kokio tokio pobūdžio veiksmai turi atitikti 2006 m. lapkričio 22–23 d. Tripolyje priimtą ES ir Afrikos bendrą pareiškimą dėl migracijos ir vystymosi, ir jais turėtų būti siekiama parengti visapusišką migracijos politiką, kaip paragino 2006 m. gruodžio 14–15 d. Europos Vadovų Taryba.
- (21) Reikėtų numatyti konkrečias nuostatas dėl ataskaitų teikimo siekiant stebėti aukštos kvalifikacijos darbuotojų schemos įgyvendinimą ir nustatyti bei galbūt kompensuoti jos galimą poveikį, susijusį su „protų nutekėjimu“ besivystančiose šalyse, visų pirma Afrikoje į pietus nuo Sacharos. Todėl kasmet valstybės narės turėtų perduoti duomenis apie aukštos kvalifikacijos imigrantų, priimtų į valstybes nares, profesiją ir pilietybę naudodamosi tinklu, šiuo tikslu sukurtu 2006 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimu 2006/688/EB dėl tarpusavio keitimosi informacija, susijusia su valstybių narių priemonėmis prieglobsčio ir imigracijos srityse, mechanizmo nustatymo¹⁶.
- (22) Valstybės narės negali deramai įgyvendinti siūlomos veiklos tikslų, t. y. nustatyti specialią priėmimo tvarką ir atvykimo bei apsigyvenimo sąlygas, taikomas trečiųjų šalių piliečiams ilgesniam nei trijų mėnesių buvimo valstybėse narėse laikotarpiui siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą, visų pirma kiek tai susiję su judumo tarp valstybių narių užtikrinimu, todėl tai gali lengviau pasiekti Bendrija. Tad pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą Bendrija turi teisę imtis priemonių. Vadovaujantis tame pačiame straipsnyje nurodytu proporcingumo principu, šia direktyva nesiekama daugiau negu būtina tiems tikslams pasiekti.
- (23) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir joje laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje. Ji turėtų būti atitinkamai įgyvendinta.
- (24) Valstybės narės turėtų įgyvendinti šios direktyvos nuostatas nediskriminuodamos dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos visų pirma laikydamosi 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvos 2000/43/EB, įgyvendinančios vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba

¹⁵ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

¹⁶ OL L 283, 2006 10 14, p. 40.

etninės priklausomybės¹⁷, ir 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus¹⁸.

- (25) [Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir prie Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius, ir nepažeidžiant šio protokolo 4 straipsnio, šios valstybės narės priimant šią direktyvą nedalyvauja, ji joms neprivaloma ir netaikoma.]
- (26) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 ir 2 straipsnius, Danija priimant šią direktyvą nedalyvauja, ji jai neprivaloma ir netaikoma,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I skyrius

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šios direktyvos tikslas yra nustatyti:

- a) trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių atvykimo ir apsigyvenimo valstybių narių teritorijoje ilgesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygas;
- b) a punkte numatytas trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių apsigyvenimo sąlygas valstybėse narėse, kurios nėra pirmoji valstybė narė.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje:

- a) „trečiosios šalies pilietis“ – bet kuris asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip nustatyta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje;
- b) „aukštos kvalifikacijos darbas“ – realus ir veiksmingas atlyginamas darbas, vykdomas vadovaujant kitam asmeniui ir kuriam būtinas aukštojo mokslo diplomas arba bent trejų metų lygiavertė profesinė patirtis;

¹⁷ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

¹⁸ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

- c) „ES mėlynoji kortelė“ – leidimas, kuriame nurodytas įrašas „ES mėlynoji kortelė“, suteikiantis jos turėtojui teisę teisėtai apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje ir persikelti į kitą valstybę narę dirbti aukštos kvalifikacijos darbą laikantis šioje direktyvoje nustatytų sąlygų;
- d) „pirmoji valstybė narė“ – valstybė narė, kuri pirmoji suteikė trečiosios šalies piliečiui „ES mėlynąją kortelę“;
- e) „antroji valstybė narė“ – bet kuri valstybė narė, išskyrus pirmąją valstybę narę;
- f) „šeimos nariai“ – trečiųjų šalių piliečiai, kaip apibrėžta Direktyvos 2003/86/EB 4 straipsnio 1 dalyje;
- g) „aukštojo mokslo diplomai“ – bet koks laipsnis, diplomai arba kitoks pažymėjimas, kurį išdavė kompetentinga institucija ir kuris patvirtina, kad sėkmingai baigta aukštojo mokslo programa, t. y. kursai, kuriuos teikia švietimo įstaiga, pripažįstama aukštojo mokslo institucija valstybėje, kurioje ji yra; į tokį diplomą, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, atsižvelgiama tuomet, jei studijų, reikalingų jam gauti, trukmė yra ne mažesnė kaip treji metai;
- h) „aukšta profesinė kvalifikacija“ – kvalifikacija, kurią patvirtina aukštojo mokslo diplomai arba bent trejų metų lygiavertė profesinė patirtis;
- i) „profesinė patirtis“ – faktinis ir teisėtai atitinkamos profesinės veiklos vykdymas.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie kreipiasi dėl priėmimo į valstybės narės teritoriją siekdami dirbti aukštos kvalifikacijos darbą.
2. Ši direktyva netaikoma trečiųjų šalių piliečiams:
 - a) kurie valstybėje narėje paprašė tarptautinės apsaugos arba joje gyvena pagal laikinosios apsaugos sistemą;
 - b) kurie yra pabėgėliai arba kreipėsi su prašymu pripažinti juos pabėgėliais, ir dėl jų prašymo dar nepriimtas galutinis sprendimas;
 - c) kurie prašo suteikti teisę apsigyventi valstybėje narėje kaip tyrėjai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2005/71/EB, kad galėtų vykdyti mokslinių tyrimų projektą;
 - d) kurie yra Sąjungos piliečių, kurie pasinaudojo arba naudojami laisvo asmenų judėjimo Bendrijoje teise, šeimos nariai;
 - e) kuriems suteiktas ilgalaikio gyventojų statusas valstybėje narėje pagal Direktyvą 2003/109/EB ir kurie naudojami teise apsigyventi kitoje valstybėje narėje ir vykdyti ekonominę veiklą samdomo arba savarankiško darbo pagrindais;

- f) kurie atvyko į valstybę narę pagal tarptautiniame susitarime nustatytus įsipareigojimus, kuriais palengvinamos tam tikrų kategorijų su prekyba ir investicijomis susijusių fizinių asmenų atvykimo ir laikino buvimo sąlygos;
 - g) kurių išsiuntimas buvo sustabdytas dėl faktinių ar teisinių priežasčių.
3. Ši direktyva neturėtų pažeisti bet kokio būsimo susitarimo tarp Bendrijos arba Bendrijos ir jos valstybių narių ir vienos ar kelių trečiųjų šalių, kuriame būtų išvardytos profesijos, kurioms ši direktyva neturėtų būti taikoma siekiant užtikrinti etišką įdarbinimą sektoriuose, kuriuose trūksta personalo, apsaugant žmogiškuosius išteklius besivystančiose – tokius susitarimus pasirašiusiose – šalyse.

4 straipsnis

Palankesnės nuostatos

1. Ši direktyva nepažeidžia palankesnių nuostatų, nustatytų:
- a) Bendrijos teisės aktuose, įskaitant dvišalius ir daugiašalius susitarimus, sudarytus tarp Bendrijos arba Bendrijos ir jos valstybių narių ir vienos ar kelių trečiųjų šalių;
 - b) dvišaliuose ar daugiašaliuose susitarimuose, sudarytuose tarp vienos ar daugiau valstybių narių bei vienos ar daugiau trečiųjų šalių.
2. Ši direktyva nedaro įtakos valstybių narių teisei priimti arba toliau taikyti nuostatas dėl atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų, kurios yra palankesnės asmenims, kuriems ji taikoma, išskyrus kiek tai susiję su atvykimu į pirmąją valstybę narę.

II skyrius

PRIĖMIMO SĄLYGOS

5 straipsnis

Priėmimo kriterijai

1. Trečiosios šalies pilietis, kuris kreipiasi dėl priėmimo šioje direktyvoje nurodytais tikslais, privalo:
- a) pateikti galiojančią darbo sutartį arba įpareigojantį pasiūlymą dirbti ne mažiau kaip vienerius metus atitinkamoje valstybėje narėje;
 - b) atitikti nacionalinėje teisėje nustatytas sąlygas ES piliečiams užsiimti darbo sutartyje arba įpareigojančiame pasiūlyme dėl darbo numatyta reglamentuojama profesine veikla;

- c) nereglamentuojamų profesijų atveju pateikti dokumentus, įrodančius, kad turi reikiamą aukštą profesinę kvalifikaciją darbo sutartyje arba įpareigojančiame pasiūlyme dėl darbo numatytoje profesinėje srityje arba sektoriuje;
 - d) pateikti galiojantį kelionės dokumentą, kaip nustatyta nacionalinės teisės aktuose, ir, prireikus, įrodymus, kad turi galiojantį leidimą apsigyventi. Valstybės narės gali reikalauti, kad kelionės dokumento galiojimo laikas apimtų bent jau pirminę leidimo apsigyventi trukmę;
 - e) pateikti įrodymus, kad turi savo ir savo šeimos narių sveikatos draudimą, apimančią visas rizikos rūšis, kurios paprastai numatomos tos valstybės narės piliečių draudime, laikotarpiais, per kuriuos dėl darbo sutarties arba sąsajos su ja nenumatytas tokio pobūdžio draudimas ar atitinkamos išmokos;
 - f) nebūti laikomas keliančiu grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar sveikatai.
2. Greta šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų, darbo sutartyje arba įpareigojančiame pasiūlyme dėl darbo nurodytas bendrasis mėnesio atlyginimas negali būti mažesnis nei valstybių narių nacionaliniu lygiu apibrėžtas ir paskelbtas minimalus atlyginimas, ir turi būti bent tris kartus didesnis nei nacionalinėje teisėje nustatytas minimalus bendrasis mėnesio atlyginimas.

Valstybės narės, kuriose minimalus darbo užmokestis nenustatytas, nustato nacionalinį minimalų atlyginimo dydį, kuris turi būti bent tris kartus didesnis nei minimalios pajamos, kurias gaunantys atitinkamos valstybės narės piliečiai turi teisę į socialinę paramą toje valstybėje narėje.

6 straipsnis

Išimtys

Jei paraišką pateikia aukštojo mokslo diplomą turintis trečiosios šalies jaunesnis nei 30 metų pilietis, taikomos šios išimtys:

- a) 5 straipsnio 2 dalyje nustatytą sąlygą valstybės narės laiko patenkinta, jei pasiūlytas bendrasis mėnesio atlyginimas lygus bent dviem trečdaliams minimalaus nacionalinio atlyginimo dydžio, apibrėžto pagal 5 straipsnio 2 dalį;
- b) valstybės narės gali netaikyti 5 straipsnio 2 dalyje nustatyto atlyginimo reikalavimo, jei pareiškėjas baigė aukštojo mokslo studijas vietoje ir gavo Bendrijos teritorijoje esančios aukštojo mokslo įstaigos bakalauro ir magistro diplomą;
- c) valstybės narės reikalauja, kad greta aukštojo mokslo diplomo būtų pateikiamas ir profesinės patirties įrodymas tik jei tai būtina siekiant patenkinti nacionalinėje teisėje nustatytas sąlygas ES piliečiams užsiimti darbo sutartyje arba įpareigojančiame pasiūlyme dėl darbo numatyta reglamentuojama profesine veikla.

7 straipsnis

Priimamų asmenų skaičius

5 ir 6 straipsniais nepažeidžiama valstybių narių kompetencija nustatyti trečiųjų šalių piliečių, priimamų dirbti aukštos kvalifikacijos darbo, skaičių.

III skyrius

ES MĖLYNOJI KORTELĖ, PROCEDŪRA IR SKAIDRUMAS

8 straipsnis

ES mėlynoji kortelė

1. 5 ir 6 straipsniuose nustatytus reikalavimus atitinkančiam asmeniui, kurio atžvilgiu kompetentinga institucija priėmė teigiamą sprendimą, išduodama ES mėlynoji kortelė.
2. Pradinis ES mėlynosios kortelės galiojimo laikotarpis yra dveji metai ir jis atnaujinamas bent tokiam pačiam laikotarpiui. Jei darbo sutartis galioja trumpiau nei dvejus metus, ES mėlynoji kortelė išduodama darbo sutarties galiojimo laikotarpiui jį pratęsiant trim mėnesiais.
3. Valstybės narės kompetentinga institucija išduoda ES mėlynąją kortelę naudodama pagal Reglamentą (EB) Nr. 1030/2002 nustatytą vienodą formą. Pagal jo priedo a punkto 7.5.–9 papunktį valstybės narės ES mėlynojoje kortelėje nurodo patekimo į valstybės narės darbo rinką sąlygas, kaip numatyta šios direktyvos 13 straipsnio 1 arba 2 dalyje, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų taikoma. Po antrašte „leidimo rūšis“ valstybės narės įrašo „ES mėlynoji kortelė“.
4. Galiojimo laikotarpiu ES mėlynoji kortelė jos turėtojui suteikia teisę:
 - a) atvykti, pakartotinai atvykti ir būti ES mėlynąją kortelę išdavusios valstybės narės teritorijoje;
 - b) vykti tranzitu per kitas valstybes nares siekiant naudotis a punkte nurodytomis teisėmis.
5. ES mėlynosios kortelės turėtojai naudojami teisėmis, kurias jiems ir jų šeimos nariams suteikia šios direktyvos 8 straipsnis, 10 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnis, 13–19 straipsniai ir 21 straipsnis.

9 straipsnis

Atsisakymo pagrindai

1. Valstybės narės atmets paraišką dėl ES mėlynosios kortelės, jei pareiškėjas neatitinka 5 ir 6 straipsniuose nustatytų sąlygų arba jei pateikti dokumentai buvo gauti apgaule, yra suklastoti arba padirbti.
2. Valstybės narės, prieš priimdamos sprendimą dėl paraiškos išduoti ES mėlynąją kortelę, gali ištirti padėtį savo darbo rinkoje ir taikyti savo nacionalinius reikalavimus, numatytus laisvoms vietoms užimti.

Valstybės narės, atsižvelgdamos į darbo rinkos politiką, gali teikti pirmenybę Sąjungos piliečiams, trečiosios šalies piliečiams, kai taip yra nustatyta Bendrijos teisės aktuose, taip pat trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems ir gaunantiems nedarbo išmokas atitinkamoje valstybėje narėje.

10 straipsnis

ES mėlynosios kortelės panaikinimas arba neatnaujinimas

1. Valstybės narės panaikina pagal šią direktyvą išduotą ES mėlynąją kortelę arba atsisako ją atnaujinti tokiais atvejais:
 - a) kai ji buvo gauta apgaule, yra suklastota arba padirbta;
 - b) paaiškėjus, kad jos turėtojas neatitiko arba nebeatitinka 5 ir 6 straipsniuose nustatytų atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų arba jo apsigyvenimo šalyje tikslas yra kitoks nei nurodyta išduotame leidime apsigyventi;
 - c) kai turėtojas nesilaikė 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 14 straipsnyje nustatytų apribojimų.
2. Informacijos, kaip numatyta 13 straipsnio 2 dalyje, nepateikimas nelaikomas pakankamu ES mėlynosios kortelės panaikinimo arba neatnaujinimo pagrindu.
3. Valstybės narės gali panaikinti arba atsisakyti atnaujinti ES mėlynąją kortelę viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar sveikatos sumetimais.

11 straipsnis

Paraiškos dėl priėmimo

1. Valstybės narės nusprendžia, ar paraiškas dėl ES mėlynosios kortelės turi pateikti trečiosios šalies pilietis ar jo darbdavys.
2. Paraiška priimama ir svarstoma, kai atitinkamas trečiosios šalies pilietis dar negyvena valstybės narės, į kurią prašo būti priimtas, teritorijoje, arba jau teisėtai gyvena atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

3. Atitinkama valstybė narė trečiosios šalies piliečiui, kurio paraiška buvo patenkinta, suteikia visas galimybes gauti reikalingą vizą.
4. Nukrypdamos nuo šio straipsnio 2 dalies, valstybės narės, laikydamosi savo nacionalinės teisės nuostatų, gali priimti pateiktą paraišką, kai atitinkamas trečiosios šalies pilietis neturi leidimo apsigyventi, tačiau jos teritorijoje yra teisėtai.

12 straipsnis

Procedūrinės apsaugos priemonės

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos priima sprendimą dėl užpildytos paraiškos ir raštu apie jį informuoja pareiškėją laikydamosi atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktuose nustatytos pranešimų pateikimo tvarkos ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos pateikimo dienos. Išskirtiniais atvejais dėl paraiškos sudėtingumo galutinis terminas gali būti pratęstas ne daugiau kaip 60 dienų.
2. Jei paraišką pagrindžiančios informacijos nepakanka, kompetentinga institucija praneša pareiškėjui, kokios papildomos informacijos dar reikia. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas laikotarpis sustabdomas iki tol, kol valdžios institucijos gauna papildomą reikiamą informaciją.
3. Apie bet kokią sprendimą atsisakyti išduoti ES mėlynąją kortelę, jos neatnaujinti arba ją panaikinti raštu pranešama atitinkamam trečiosios šalies piliečiui ir, tam tikrais atvejais, jo darbdaviui, laikantis atitinkamos nacionalinės teisės aktuose nustatytos pranešimų pateikimo tvarkos, ir jį galima skusti atitinkamos valstybės narės teismuose. Pranešime nurodomos sprendimo priežastys, galimos teisių gynimo priemonės bei terminas, per kurį galima imtis veiksmų.

IV skyrius

TEISĖS

13 straipsnis

Galimybė patekti į darbo rinką

1. Per pirmuosius dvejus teisėto gyvenimo, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojui, atitinkamoje valstybėje narėje metus toks asmuo galės dirbti tik tokį apmokamą darbą, kuris atitinka 5 ir 6 straipsniuose nustatytas priėmimo sąlygas. Bet koks darbo sutarties sąlygų pakeitimas, kuris turi įtakos priėmimo sąlygoms arba keičia darbo santykius, turi būti raštu iš anksto patvirtintas gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų laikantis nacionalinės tvarkos ir 12 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminų.
2. Praėjus pirmiesiems dvejims teisėto gyvenimo, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojui, atitinkamoje valstybėje narėje metams, tokiam asmeniui siekiant gauti aukštos kvalifikacijos darbą bus taikomos vienodos sąlygos kaip ir valstybės narės

piliečiams. ES mėlynosios kortelės turėtojas gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms praneša apie bet kokius savo darbo santykių pasikeitimus, laikydamasis nacionalinės tvarkos.

3. EB ilgalaikio gyventojų statusą gavusiems ES mėlynosios kortelės turėtojams siekiant gauti aukštos kvalifikacijos darbą ir dirbti savarankiškai taikomos vienodos sąlygos kaip ir valstybės narės piliečiams.
4. Valstybės narės gali išlaikyti teisės į samdomą ar savarankišką darbą apribojimus tais atvejais, kai tokia veikla reikalauja, kad ir retkarčiais, vykdyti valstybinės valdžios funkcijas ir būti atsakingam už bendrųjų valstybės interesų apsaugą, o pagal galiojančius nacionalinės arba Bendrijos teisės aktus tokia veikla užsiimti leidžiama tik šalies piliečiams.
5. Valstybės narės gali išlaikyti teisės į samdomą ar savarankišką darbą apribojimus tais atvejais, kai pagal galiojančius nacionalinės arba Bendrijos teisės aktus tokia veikla užsiimti leidžiama tik šalies piliečiams, ES ar EEE piliečiams.
6. Šio straipsnio nuostatos taikomos nepažeidžiant Bendrijos pirmumo principo, kaip nurodyta atitinkamose 2003 m. balandžio 16 d. ir 2005 m. balandžio 25 d. Stojimo aktų nuostatose.

14 straipsnis

Laikinas nedarbas

1. Nedarbas savaime negali būti ES mėlynosios kortelės panaikinimo pagrindu, su sąlyga, kad nedarbas netrunka ilgiau nei tris mėnesius iš eilės.
2. Per šį laikotarpį ES mėlynosios kortelės turėtojas turi teisę ieškoti darbo ir įsidarbinti pagal 13 straipsnio 1 arba 2 dalies sąlygas, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų taikoma.
3. Valstybės narės suteikia ES mėlynosios kortelės turėtojui teisę pasilikti jos teritorijoje iki tol, kol pagal 13 straipsnio 1 dalį bus suteiktas reikiamas leidimas arba atsisakyta jį suteikti. 13 straipsnio 2 dalyje numatytu pranešimu automatiškai užbaigiamas nedarbo laikotarpis.

15 straipsnis

Vienodų sąlygų taikymas

1. ES mėlynosios kortelės turėtojams taikomos vienodos sąlygos kaip ir valstybės narės piliečiams šiose srityse:
 - a) darbo, įskaitant atlyginimo ir atleidimo iš darbo, sąlygos, taip pat darbuotojų sveikata ir sauga;
 - b) asociacijų laisvė ir laisvė jungtis į sąjungas bei stoti į darbuotojams ar darbdaviams atstovaujančias organizacijas ar į bet kurias kitas organizacijas, kurios nariai yra konkrečios profesijos atstovai, įskaitant teisę naudotis visomis tokių organizacijų

teikiamomis privilegijomis, nepažeidžiant nacionalinių nuostatų dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo;

- c) švietimas ir profesinis mokymas, įskaitant stipendijas studijoms pagal nacionalinės teisės nuostatas;
 - d) diplomų, pažymėjimų ir kitų profesinės kvalifikacijos dokumentų pripažinimas pagal atitinkamą nacionalinę tvarką;
 - e) socialinės apsaugos sritys, kaip apibrėžta 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje. Atitinkamai taikomas 2003 m. gegužės 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 859/2003, išplečiantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostatų taikymą trečiųjų šalių piliečiams, kuriems jos dar netaikomos dėl jų pilietybės;
 - f) socialinė parama, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje;
 - g) įgytos pensijos mokėjimas persikėlus į trečiąją šalį;
 - h) mokesčių lengvatos;
 - i) teisė naudotis prekėmis ir paslaugomis bei visuomenei prieinamų prekių ir paslaugų pasiūla, įskaitant būsto įsigijimo tvarką ir įdarbinimo tarnybų teikiamą pagalbą;
 - j) teisė laisvai judėti visoje atitinkamos valstybės narės teritorijoje, laikantis nacionalinės teisės aktuose saugumo sumetimais nustatytų apribojimų.
2. Valstybės narės gali suteikti šio straipsnio 1 dalies c ir i punktuose numatytas teises, susijusias su stipendijomis studijoms ir socialinio būsto įsigijimo tvarka, tik tiems ES mėlynosios kortelės turėtojams, kurie jau išbuvo arba kurie turi teisę būti jos teritorijoje ne mažiau kaip trejus metus.
3. Valstybės narės gali apriboti vienodų sąlygų socialinės paramos srityje taikymą tais atvejais, kai ES mėlynosios kortelės turėtojui buvo suteiktas EB ilgalaikio gyventojų statusas pagal 17 straipsnį.

16 straipsnis

Šeimos nariai

- 1. Taikomos Tarybos direktyvos 2003/86/EB nuostatos, atsižvelgiant į šiame straipsnyje numatytas išimtis.
- 2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 3 straipsnio 1 dalies ir 8 straipsnio, šeimos susijungimui netaikomas reikalavimas, kad ES mėlynosios kortelės turėtojas turėtų pagrįstas perspektyvas gauti teisę nuolat gyventi arba būtų išbuvusęs šalyje tam tikrą minimalų laikotarpį.

3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 5 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos, leidimai apsigyventi šeimos nariams suteikiami ne vėliau kaip praėjus šešioms mėnesiams nuo prašymo pateikimo dienos.
4. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 4 straipsnio 1 dalies paskutinės pastraipos ir 7 straipsnio 2 dalies, numatytos integracijos priemonės gali būti taikomos tik tada, kai atitinkamiems asmenims jau yra leistas šeimos susijungimas.
5. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 14 straipsnio 2 dalies ir kiek tai susiję su galimybe patekti į darbo rinką, valstybės narės netaiko 12 mėnesių termino.
6. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 15 straipsnio 1 dalies, siekiant apskaičiuoti penkerių metų gyvenimo laikotarpį, būtiną atskiram leidimui apsigyventi gauti, gyvenimo įvairiose valstybėse narėse laikas gali būti susumuotas.
7. Jei valstybės narės pasinaudoja šio straipsnio 6 dalyje numatyta galimybe, *mutatis mutandis* taikomos 17 straipsnyje nustatytos nuostatos dėl ES mėlynosios kortelės turėtojo gyvenimo įvairiose valstybėse narėse laiko susumavimo.
8. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/86/EB 13 straipsnio 2 ir 3 dalių, šeimos narių leidimų apsigyventi galiojimo laikotarpis yra toks pat kaip ir leidimų apsigyventi, išduotų ES mėlynosios kortelės turėtojui, jei tai leidžiama atsižvelgiant į jų kelionės dokumentų galiojimo laiką.

17 straipsnis

EB ilgalaikio gyventojų statusas ES mėlynosios kortelės turėtojams

1. Taikomos Direktyvos 2003/109/EB nuostatos, atsižvelgiant į šiame straipsnyje numatytas išimtis.
2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 1 dalies, ES mėlynosios kortelės turėtojas, pasinaudojęs 19 straipsnyje numatyta galimybe, gali susumuoti gyvenimo įvairiose valstybėse narėse laiką, kad galėtų atitikti reikalavimą dėl buvimo trukmės, jei tenkinamos šios sąlygos:
 - a) penkerius metus teisėtai ir nuolat gyvena Bendrijos teritorijoje kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas;
 - b) dvejus metus iki paraiškos dėl EB ilgalaikio gyventojų nuolatinio leidimo gyventi pateikimo teisėtai ir nuolat, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojas, gyvena valstybės narės teritorijoje, kurioje pateikta atitinkama paraiška.
3. Siekiant apskaičiuoti teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo Bendrijoje laiką ir nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, buvimo už Bendrijos teritorijos laikas nepertraukia šio straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto laikotarpio ir įskaičiuojamas į jį, jei tokia išvyka netrunka ilgiau nei 12 mėnesių iš eilės ir iš viso per šio straipsnio 2 dalies a punkte nurodytą laikotarpį nesudaro daugiau kaip 16 mėnesių. Ši straipsnio dalis taip pat taikoma tais atvejais, kai ES mėlynosios kortelės turėtojas nepasinaudojo 19 straipsnyje numatyta galimybe.

4. Nukrypstant nuo Direktyvos 2003/109/EB 9 straipsnio 1 dalies c punkto, valstybės narės iki 24 iš eilės einančių mėnesių pratęsia laikotarpį, per kurį ES mėlynosios kortelės turėtojas ir jo šeimos nariai, kuriems suteiktas EB ilgalaikio gyventojų statusas, gali būti išvykę iš Bendrijos teritorijos.
5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytos Direktyvos 2003/109/EB išimtys taikomos tik tais atvejais, kai atitinkamas trečiosios šalies pilietis gali įrodyti, kad jis buvo išvykęs iš Bendrijos teritorijos, kad galėtų vykdyti ekonominę veiklą samdomo ar savarankiško darbo pagrindais, savanorišką veiklą arba studijuoti savo kilmės šalyje.
6. Prireikus, 13, 15 ir 16 straipsniai taikomi po to, kai ES mėlynosios kortelės turėtojui buvo išduotas leidimas apsigyventi pagal 18 straipsnį.

18 straipsnis

Leidimas apsigyventi „EB ilgalaikis gyventojas/ES mėlynosios kortelės turėtojas“

1. ES mėlynosios kortelės turėtojams, kurie atitinka 17 straipsnyje nustatytas sąlygas EB ilgalaikio gyventojų statusui įgyti, išduodamas leidimas apsigyventi laikantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1030/2002 1 straipsnio 2 dalies a punkto.
2. Po antrašte „leidimo rūšis“ valstybės narės įrašo „EB ilgalaikis gyventojas/ES mėlynosios kortelės turėtojas“.
3. Leidimą apsigyventi „EB ilgalaikis gyventojas/ES mėlynosios kortelės turėtojas“ turintiems asmenims ir jų šeimos nariams taikomos su jais susijusios šios direktyvos ir Direktyvos 2003/109/EB nuostatos.

V skyrius

APSIGYVENIMAS KITOSE VALSTYBĖSE NARĖSE

19 straipsnis

Sąlygos

1. Praėjus dvejiems teisėto gyvenimo, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojui, pirmojoje valstybėje narėje metams, toks asmuo ir jo šeimos nariai turi teisę išvykti į valstybę narę, kuri nėra pirmoji valstybė narė, dirbti aukštos kvalifikacijos darbą šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. Ne vėliau kaip per mėnesį nuo atvykimo į antrosios valstybės narės teritoriją, ES mėlynosios kortelės turėtojas praneša apie savo buvimą tos valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms ir pateikia visus dokumentus, įrodančius, kad antrosios valstybės narės atžvilgiu atitinka 5 ir 6 straipsniuose nustatytas sąlygas.

3. Laikydamosi 12 straipsnyje nustatytos tvarkos, antroji valstybė narė išnagrinėja pranešimą ir raštu informuoja pareiškėją bei pirmąją valstybę narę apie savo sprendimą:
 - a) išduoti ES mėlynąją kortelę ir suteikti pareiškėjui teisę apsigyventi jos teritorijoje dirbti aukštos kvalifikacijos darbą, jei tenkinamos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos ir laikantis 8–15 straipsniuose nustatytų reikalavimų;
 - b) atsisakyti išduoti ES mėlynąją kortelę ir nurodyti pareiškėjui bei jo šeimos nariams nacionalinės teisės aktuose nustatyta tvarka, įskaitant ir išsiuntimo tvarką, išvykti iš jos teritorijos, jei netenkinamos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos. Pirmoji valstybė narė nedelsdama ir be jokių formalumų priima ES mėlynosios kortelės turėtoją ir jo šeimos narius atgal į savo teritoriją. Po readmisijos taikomos 14 straipsnio nuostatos.
4. Pareiškėjas padengia su jo bei jo šeimos narių grįžimu ir readmisija susijusias išlaidas, ir, prireikus, atlygina išlaidas, kurias patyrė valdžios institucijos, taikydamos šio straipsnio 3 dalies b punktą.
5. Taikydamos šį straipsnį, valstybės narės gali ir toliau nustatyti priimamų asmenų skaičių, kaip numatyta 7 straipsnyje.

20 straipsnis

Galimybė patekti į antrosios valstybės narės darbo rinką leidimą apsigyventi „EB ilgalaikis gyventojas/ES mėlynosios kortelės turėtojas“ turintiems asmenims

1. Direktyvos 2003/109/EB 14 straipsnio 4 dalis netaikoma leidimą apsigyventi „EB ilgalaikis gyventojas/ES mėlynosios kortelės turėtojas“ turintiems asmenims.
2. Jei valstybė narė nusprendžia taikyti apribojimus patekti į darbo rinką, numatytus Direktyvos 2003/109/EB 14 straipsnio 3 dalyje, pirmenybę ji teikia leidimą apsigyventi „EB ilgalaikis gyventojas/ES mėlynosios kortelės turėtojas“ turintiems asmenims, o ne kitiems trečiųjų šalių piliečiams, prašantiems suteikti teisę joje apsigyventi tais pačiais tikslais.

21 straipsnis

Šeimos narių teisė apsigyventi antrojoje valstybėje narėje

1. Kai ES mėlynosios kortelės turėtojas persikelia į antrąją valstybę narę pagal 19 straipsnio nuostatas ir jei jis jau buvo sudaręs šeimą pirmojoje valstybėje narėje, jo šeimos nariai turi teisę jį lydėti arba pas jį atvykti.
2. Ne vėliau kaip per mėnesį nuo atvykimo į antrosios valstybės narės teritoriją, atitinkami šeimos nariai praneša apie savo buvimą tos valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms ir pateikia paraišką dėl leidimo apsigyventi.

3. Antroji valstybė narė gali pareikalauti, kad atitinkami šeimos nariai kartu su prašymu išduoti leidimą apsigyventi pateiktų:
 - a) leidimą apsigyventi pirmojoje valstybėje narėje ir galiojantį kelionės dokumentą;
 - b) įrodymus, kad gyvena kaip ES mėlynosios kortelės turėtojo šeimos nariai pirmojoje valstybėje narėje;
 - c) įrodymus, kad turi sveikatos draudimą, apimančią visas rizikos rūšis antrojoje valstybėje narėje, arba, kad ES mėlynosios kortelės turėtojas turi tokį jų vardų išduotą draudimą.
4. Jei šeima dar nebuvo sudaryta pirmojoje valstybėje narėje, taikomas 16 straipsnis.

VI skyrius

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Igyvendinimo priemonės

1. Valstybės narės, naudodamosi Sprendimu 2006/688/EB sukurtu tinklu, praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms, ar dėl 7 straipsnio, 9 straipsnio 2 dalies, 19 straipsnio 5 dalies ir 20 straipsnio buvo priimti įstatymai arba kiti teisės aktai.
2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta informacija apima duomenis apie atitinkamas priemones, išverstus į Europos Sąjungos institucijų oficialią kalbą, kuri nėra atitinkamos valstybės narės valstybinė kalba.
3. Kasmet, o pirmą kartą ne vėliau kaip [kiti metai nuo šios direktyvos perkėlimo dienos] balandžio 1 d., valstybės narės, naudodamosi Sprendimu 2006/688/EB sukurtu tinklu, praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms statistinius duomenis apie trečiųjų šalių piliečių, kuriems per paskutinius kalendorinius metus buvo suteikta, atnaujinta arba panaikinta ES mėlynoji kortelė, skaičių ir nurodo jų pilietybę bei profesiją. Taip pat pateikiami statistiniai duomenys apie priimtus šeimos narius. ES mėlynosios kortelės turėtojų ir jų šeimos narių, priimtų pagal 19–21 straipsnių nuostatas, atveju taip pat nurodoma jų ankstesnės gyvenamosios vietos valstybė narė.

23 straipsnis

Ataskaitos

Kas trejus metus, o pirmą kartą ne vėliau kaip [praėjus trejiems metams nuo šios direktyvos perkėlimo dienos], Komisija atsiskaito Europos Parlamentui ir Tarybai apie šios direktyvos taikymą valstybėse narėse ir siūlo padaryti būtinus pakeitimus.

24 straipsnis

Ryšių palaikymo tarnybos

1. Valstybės narės paskiria ryšių palaikymo tarnybas, kurios atsakingos už 19 straipsnyje minimos informacijos priėmimą ir perdavimą.
2. Valstybės narės deramai bendradarbiauja keičiantis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija ir dokumentacija.

25 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip per [dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo], įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą ir tų nuostatų bei šios direktyvos koreliacijos lentelę.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodų darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

26 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja [...] dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

27 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje [...]

Tarybos vardu

Pirmininkas

[...]